

at gjøre Brud paa den funde Lank, som er nedlagt i Grundloven om, at Vælgeren, selv om han er fattig, maa have viist, at han i økonomisk Henseende kan staa paa sine egne Ben. Ad den Wei vil det kunne naas uden at forsøge de Byrder, som Samfundet nu som saadant maa yde til de uformuende Medborgeres Understøttelse.

Jugerslev: Allerede ved første Behandling af Loven om Fattigvæsenet tillod jeg mig ganske let at berøre dette Spørgsmaal, som her har været Gjenstand for Drøftelse. Naar jeg nu finder Anledning til at tillade mig at fremføre et Par Ord, er Grunden dertil det Foredrag, vi nys hørte. Jeg erkjender, at det ærede Medlem, der sidst talte, med overordentlig Skarpsindighed har behandlet den Materie, her omhandles; men jeg kan ikke være enig med ham i, at vi her staa lige overfor en af de allerstørste og vanskeligste Opgaver, eller at Lanken i Lovforslaget i og for sig gaar ud paa at gjøre et Brud paa Principer, hvilket vil kunne drage store og praktiske Følger efter sig. Jeg kan ikke erkjende dette, fordi Lanken om Østergivelse af Fattigunderstøttelse er kjendt og mange Gange anvendt i Praxis. Det er ogsaa forudsat i Grundloven, at den kan anvendes, og det er ikke noget Usædvanligt, at den kommer til Anvendelse; det maa man holde fast, naar man vil se paa Lanken i og for sig. Jeg vil ikke kunne stemme for Lovforslaget, saaledes som det foreligger; men Lanken, der ligger deri, kan jeg ikke være med til at skyde bort. Jeg har allerede forleden ved Behandlingen af et beslægtet Lovforslag tilladt mig at sige, at jeg ikke ønsker en Lovbestemmelse om, at Fattighjælp skal estergives, men der er en anden Bestemmelse, som jeg nok synes, der kunde være nogen Grund til at gaa ind paa, nemlig den, at den, der har modtaget Fattighjælp, kan, naar der er hængaet et vist Næremaal — og i saa Henseende kan der jo ved de forskellige Slags Fattighjælp forlanges forskellige Næremaal — forlange, at det bliver taget under Overveielse af Kommunalbestyrelsen, om Østergivelse kan finde Sted. Jeg mener ikke, at Østergivelse burde finde Sted i Henhold til et bestemt Lovbud; men, naar den Kommunalbestyrelse, der har ydet den, finder, at der er Grund til at estergive den, tror jeg, det bør ske. Grunden, hvorfor jeg mener dette, er netop den, at jeg sympathtiserer med den Lank, at der, naar der er Tale om værdige Trængende og der er hængaet mange Aar, siden der blev givet Sygehjælp, kan være nogen Grund til at stille en Medborger, som har været uheldig i økonomisk Henseende, noget gunstigere end efter den nuværende Lovgivning, saaledes at han kan gjøre Krav paa Østergivelse. Jeg tror ogsaa med det ærede Medlem, at de Tilfælde, der ville møde, ikke ville være mange; men naar der f. Ex. er gaaet et Aarsrum af 5 Aar, siden Manden har modtaget Fattighjælp, me-

ner jeg, det er retfærdigt og billigt, at den estergives, og ved Sygehjælp er der Grund til at stille sig endnu mildere. Jeg tror ikke, at Loven vil faae stor praktisk Betydning, og jeg tror heller ikke, at der vil fremkomme nogen stor Tilstrømning til Fattigvæsenet, selv om man stiller i Udset, at det skal kunne tages under Overveielse af vedkommende Kommunalbestyrelse, om Fattighjælpen i visse Tilfælde kan estergives; jeg siger ikke, at Fattighjælpen skal estergives, jeg ønsker det ikke laaet fast ved et Lovbud, at det skal gjøres, og jeg vil helst undgaa det Ord „skal.“ Den første Gang kom de fleste kun til Fattigvæsenet under den yderste Nød, og selv om de siden med en vis Lethed glide hen til at komme der, maa man dog fastholde det Standpunkt, at de i Reglen nødig henvende sig til Fattigvæsenet. Jeg har kun taget Ordet, fordi jeg ikke ønskede, at det fra den Side af Salen, som jeg staaar nærmest, kun skulde siges, at dette Lovforslag indeholdt et overordentlig farligt Brud paa Principerne. Jeg kan ikke se de umaadelige Følger, det skulde have, at gjøre Afdgangen videre for værdige Trængende til at vinde deres borgerlige Rettigheder tilbage. Jeg siger ikke, at det er vanærende at miste dem; men jeg ønsker, at enhver uberygtet Mand, der sætter Pris paa at besidde dem skal kunne komme til at besidde dem. Det er ikke en saa overordentlig farlig Sag, og den behøver ikke at sættes i Forbindelse med store sociale Omvæltninger eller at betragtes som en Tødents henimod saadanne. Jeg benægter ikke, at Østergivelse af Fattighjælp hører til de Spørgsmaal, der kunne benyttes i denne Retning; thi der gives jo ikke saa lille et Spørgsmaal, som dreier sig om personlige Rettigheder og dealige, der ikke kan benyttes paa denne Maade; jeg ønsker ikke, at det skal blive benyttet saaledes, men jeg benægter ikke, at der er Andre, som kunne gjøre det; denne Fare kan imidlertid ikke afværges; thi gjøre vi det One, kan det benyttes for, og gjøre vi det Andet, kan det benyttes imod. Vore Bestræbelser maa gaa ud paa at være retfærdige og billige. Jeg finder ikke, at der kan være nogen Fare for Samfundet eller nogensomhelst Fornægtelse af funde og retfærdige Principer ved at give værdige Trængende Afgang til under visse, man kan gjerne sige strenge eller passende Vilkaar at faae taget under Overveielse, om de ikke paa et senere Stadium, naar deres Trang er ophørt, kunne faae deres borgerlige Rettigheder igjen, for saa vidt de sætte Pris derpaa. Jeg kan ikke se, at der er noget Farligt deri, men som jeg allerede har tilladt mig at sige, jeg kan kun gaa med dertil, for saa vidt det kan ske efter Beslutning af den kommunale Myndighed, og ikke, naar Loven bestemt siger „skal.“ Jeg skal henvisse til et andet Princip, der er godkjendt af Lovgivningsmagten og Regeringen, nemlig Spørgsmaalet om Væresopreislning. Det ligger endnu langt fjernere at ville tilstaa en saadan,